Maa- ja metsätalousministeriö Neuvostoraportti EU/12/2025-MMM-140

Fallenius Sanna-Helena 25.11.2025

Maatalous- ja kalastusneuvoston 17.11.2025 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 17.11.2025

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui 17.11.2025 Brysselissä. Suomea kokouksessa edusti maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Ministerit keskustelivat mm. yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistamisesta vuoden 2027 jälkeen. Keskustelu keskittyi erityisesti tuen kohdentamiseen ja ruokaturvaan. Ministerit tukivat komission ajatusta paremmasta kohdentamisesta, mutta komission ehdottamiin keinoihin kaivattiin lisää joustoa jäsenvaltioille. Useat jäsenvaltiot suhtautuivat varauksella komission ehdottamaan pinta-alatuen alentamiseen sekä tukikattoon. Moni jäsenvaltio totesi, että ehdotuksen pitäisi ottaa paremmin huomioon jäsenvaltioiden tilarakenne. Moni korosti tuen kohdentamista aktiivisille viljelijöille.

Maatalousministerit keskustelivat kauppaan liittyvistä maatalouskysymyksistä, mukaan lukien EU:n ja Ukrainan suhteiden tiivistäminen. EU:n ja Ukrainan pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue (DCFTA), joka astui voimaan lokakuussa, nähtiin laajasti niin EU:ta kuin Ukrainaakin vahvistavana toimena ja osana laajempaa tukea Ukrainalle (ml. Suomi). Puolitusinaa jäsenvaltiota (ml. Suomi) nosti esiin tarpeen rajoittaa lisää Venäjän ja Valko-Venäjän tuontia. Toisaalta etenkin Ukrainan rajan tuntumassa sijaitsevilla jäsenvaltioilla oli huolia Ukrainan tuonnin vaikutuksista maatalousmarkkinoihinsa. Kiinan polkumyyntitutkinnan ja -tariffit sianlihalle nostettiin esiin erityisenä huolena lukuisten jäsenvaltioiden toimesta. Lisäksi riisisektorin haasteet nostettiin esiin riisintuottajajäsenvaltioiden toimesta. Kauppaneuvotteluiden osalta osa jäsenvaltioista korosti tukeaan komissiolle kauppaneuvotteluissa, jotta EU:n kauppasuhteita saataisiin monipuolistettua. Toisaalta merkittävä joukko valtuuskuntia korosti neuvotteluissa voimakkaampaa suojaa EU:n maataloussektorille. Hiilirajamekanismin vaikutuksesta lannoitteiden hintoihin esitetiin huolta. Yksittäiset jäsenvaltiot myös totesivat metsäkatoasetuksen ongelmaksi kaupan kannalta.

Ministerit keskustelivat kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2026. Kyseessä oli ensimmäinen näkemysten vaihto komission esityksistä Atlantille ja Pohjanmerelle sekä Välimerelle ja Mustallemerelle. Kalastusmahdollisuuksista pyritään sopuun joulukuun maatalous- ja kalastusneuvostossa.

Muissa asioissa Suomi esitteli pyynnön Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yksinkertaistamisesta. Pyyntö sai runsaasti kannatusta ministerien keskuudessa. Kalastuskomissaari kertoi olevansa avoin

keskustelemaan asiasta lisää. Lisäksi muissa asioissa esitettiin yhteisen kalastuspolitiikan tarkistamista koskeva pyyntö, johon myös Suomi oli liittynyt. Yhteisen kalastuspolitiikan ei nähdä enää vastaavan nykypäivän realiteetteja. Komissio on parhaillaan tekemässä arviointia yhteisestä kalastuspolitiikasta ja komissaari lupasi esitellä arvioinnin tuloksia Kyproksella järjestettävässä ministerikokouksessa keväällä 2026. Myös kalatalouden tulevasta rahoituskehyksestä oltiin huolissaan ja siihen liittyen Slovakia esitteli tiedotusasian vesiviljelyalan tukemisesta ja Ranska tiedotti yleisesti kalatalousalan tukemisesta. Myös nämä huolenaiheet jaettiin laajasti ministerien keskuudessa.

1. **Esityslistan hyväksyminen**

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 14924/25 mukaisena.

2. **A-kohtien hyväksyminen**

a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo (15123/25)

A-kohdat hyväksyttiin.

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely) (15319/25)

A-kohdat hyväksyttiin

MAATALOUS

Lainsäädäntökäsittelyt

3. **Vuoden 2027 jälkeinen yhteinen maatalouspolitiikka: elintarviketurva ja tuen kohdentaminen (14939/25) (Fallenius)**
Periaatekeskustelu

Puheenjohtaja alusti keskustelua viittaamalla neuvostolle esitettyihin kysymyksiin. Puheenjohtaja totesi myös, että Italian muiden asioiden tiedotusasia käsitellään tässä yhteydessä.

Komissaari Hansen totesi, että ruokaturva tarkoittaa riittävää, turvallista, ravinteikasta ja edullista ruokaa. EU:n yhteinen maatalouspolitiikka on osoittanut kykynsä taata ruokaturvaa ja vakautta. CAP perustuu dynaamiseen ja monipuoliseen eurooppalaiseen maatalouteen.

Komissaari totesi, että komission on kuunnellut jäsenvaltioiden ja parlamentin näkemyksiä ja vastannut niihin. Komissaari viittasi komission puheenjohtajan neuvostoa edeltävällä viikolla esille tuomiin muutoksiin, joita komissio esittää uuden kauden lainsäädäntökokonaisuuteen. Komissaari viittasi muun muassa ehdotukseen muutoksiksi CAP:ia koskeviin määritelmiin, CAP-asetuksen vahvistamiseen, maaseututoimien omaan budjettitavoitteeseen ja alueiden vahvistettuun rooliin.

Komissaari perusteli CAP-asetusehdotuksen kohdentamisehdotuksia. Hän painotti, että oikein kohdennettu tuki on koko ehdotuksen avainasioita ja on tärkeää kohdentaa tukea sellaisille, jotka niitä tarvitsevat. Komissaari totesi, että esimerkiksi perheviljelmien tulot ovat 47 % alhaisemmat kuin muiden tilojen. Naisviljelijöiden tulot ovat 37 % alhaisemmat kuin miesviljelijöiden. Epäsuotuisten alueiden viljelijöiden tulot 26 % ja sekatilojen 22 %.

Komission ehdotus 100 000 euron tukikatoksi on yksi tuen kohdennuskeino. Se perustuu siihen tosiasiaan, että suurimmilla tiloilla on myös parhaimmat vuositulot markkinoilta. Tukikatto koskettaa kuitenkin vain suuria tiloja ja 96 % EU:n tiloista on sen ulkopuolella. Komissaari perusteli tukikattoa myös sillä, että suuret tilat hyötyvät skaalaeduista tuotannossaan. Lisäksi komissaari totesi, että muita

kohdennettuja tukia, kuten tuotantoon sidottua tukea tai epäsuotuisten alueiden tukea saavat jatkossa kaiken kokoiset tilat. Tukikatto koskee vain alenevaa pinta-alatukea eli ns. DABIS-tukea. Komissaari totesi, että pienet tilat ja perheviljelmät ovat keskeisiä alueelliselle elinvoimalla ja myös alueelliselle ruokaturvalle.

Komissaari viittasi myös CMO-asetuksen muutoksiin koskien varautumista. Komission ehdotukseen sisältyy parannus EU:n tasoiseen varautumisen koordinaatioon ja mekanismiin, jonka avulla voidaan ennakoida kriisejä. Komissaari totesi, että ehdotuksella ei ole tarkoitus luoda EU:n tasoisia varastoja vaan ehdotus kunnioittaa jäsenvaltioiden subsidiariteettia ja on vapaaehtoinen. Varastot ovat vain yksi vaihtoehto. Fokus on varautumisen kulttuurin vahvistamisessa.

Komissaari kiitti lopuksi myös Italiaa heidän tiedotusasiastaan. Yleisten asioiden neuvosto keskustelee paraikaa MFF-ehdotuksesta. Komissio on ehdottanut muutoksia rakenteeseen ja nyt pallo on neuvostolla ja parlamentilla.

Italia esitteli tiedotusasiansa ennen jäsenvaltioiden keskustelua. Italia korosti, kuinka komission heinäkuussa antama ehdotus pettää maatalouden ja ruoan visiossa annetut lupaukset tulevasta yhteisestä politiikasta. Italian mukaan on tärkeää vahvistaa EU:n ruokasuvereniteettia, ja komission ehdotus ei sitä tee erityisesti budjettinäkökulmasta. Komission ehdottama budjetti ei ole riittävä vastaamaan kaikkiin CAP:n tarpeisiin. Italian mukaan komission juuri ehdottamat uudet muutokset ovat pieni askel oikeaan suuntaan, mutta eivät vielä riittävät. Esimerkiksi maaseudun oma tavoite eli nk. rural target ei ole riittävä. Ehdotus ei ratkaise sitä ongelmaa, että jäsenvaltioiden on pakko päättää, minkä politiikan alan he depriorisoivat. Lisäksi Italia huomautti, että MFF-ehdotuksen lainsäädäntökehys on liian monimutkainen. Olisi paljon järkevämpää jatkaa nykyisellä rakenteella ja ohjelmamallilla.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa tuettiin yleisesti komission ajatusta **paremmasta tuen kohdentamisesta**, mutta komission ehdottamiin keinoihin kaivattiin lisää joustoa jäsenvaltioille. Puheenvuoroissa todettiin, että **ruokaturvasta** huolehtiminen on yhteisen maatalouspolitiikan ytimessä.

Useassa puheenvuorossa viitattiin komission puheenjohtajan esittelemiin asetuspaketin muutoksiin, joita pidettiin sinänsä positiivisina, mutta riittämättöminä. Moni jäsenvaltio totesi, että komission uusia ehdotuksia pitäisi vielä vahvistaa. Esiin nousi mm. 10 % ”rural target” -ehdotuksen vahvistaminen. Usea jäsenvaltio kiitti Italian tiedotusasiaa ja korostivat vahvan CAP:n merkitystä. Usea jäsenvaltio korosti, että CAP:iin liittyvät säännökset pitää käsitellä maatalous- ja kalastusneuvostossa. Osa jäsenvaltioista korosti, että politiikkaa ei saa uudelleen kansallistaa. Puheenvuoroissa tuotiin esille myös rahoitusasioita, kuten MFF-ehdotuksen CAP-leikkauksia ja todettiin, että vahva rahoitus on tärkeää. Eräässä jäsenvaltiossa korostettiin ennustettavuutta ja jatkuvuutta.

DABIS-tuen degressiivisyyteen ja tukikattoon suhtauduttiin monessa puheenvuorossa varauksella. Moni jäsenvaltio kaipasi tukeen lisää joustoa, niin että voitaisiin ottaa paremmin huomioon kunkin jäsenvaltion tilarakenne. Puheenvuoroissa nostettiin esiin myös tukikaton mahdolliset vaikutukset ruokaturvaan. Isot tilat vastaavat monessa jäsenvaltiossa merkittävästä osasta ruoantuotannosta. Eräs jäsenvaltio huomautti, että komission kohdentamisehdotukset ovat osittain ristiriidassa ruokaturvanäkökohdan kanssa. Yhteinen maatalouspolitiikka ei ole sosiaalipolitiikkaa. Jäsenvaltiot korostivat, että tukea tulee nimenomaan kohdentaa aktiivisille tiloille. Eräässä puheenvuorossa todettiin, että osa-aikaisia viljelijöitä ei pidä myöskään unohtaa.

Sellaisetkin jäsenvaltiot, jotka näkivät degressiivisyyden sinänsä kannattavana, toivoivat lisää joustoa ja jäsenvaltiokohtaista harkintaa DABIS-tuen toimeenpanoon. EU-tasolla säädettäviä yhteisiä alentamisrajoja ja tukikattoa pidettiin hankalana ja nähtiin, että yksi malli ei sovi kaikkien jäsenvaltioiden todellisuuteen. Eräät jäsenmaat toivat esille, että olisi tärkeä ottaa huomioon esimerkiksi palkkakustannukset. Muutama jäsenvaltio nosti esiin myös positiivisia näkökohtia, kuten mahdollisuuden eriyttää DABIS-tukea.

Muutama jäsenvaltio nosti esiin tukitasojen erot jäsenvaltioiden välillä ja ei nähnyt komission ehdotuksia asian korjaamiseksi tarpeeksi riittävinä. Maatalouden korvamerkityn rahoituksen

jäsenvaltiokohtaiset kirjekuoret eivät ole tässä mielessä riittävät. Muutamassa puheenvuorossa nostettiin esiin, että DABIS-tuen hehtaarikohtainen haarukka 130-240 euroa on liian sitova ja jäsenvaltioilla pitäisi olla sen suhteen joustoa.

Useassa puheenvuorossa nostettiin esiin, että **pienten tilojen** tukijärjestelmä pitäisi olla jäsenvaltioille vapaaehtoinen.

Monessa puheenvuorossa nostettiin esiin **tuotantoon sidottu tuki**. Esiin nostettiin mm. tarve nostaa tuotantoon sidotun tuen prosenttia, koska laskentaperusta pienenee. Eräs jäsenvaltio nosti esiin, että tuki pitäisi laskea koko jäsenvaltion kirjekuoresta eikä vain tietyistä tukitoimenpiteistä. Komission ehdotus laskentapohjaksi saattaa vääristää myös kilpailua. Esiin nousi myös komission ehdottamat rajoitukset eläintiheyden osalta. Eräs jäsenvaltio totesi, että tuotantoon sidotun tuen ei pitäisi olla pakollista jäsenvaltioille, sillä se on markkinoita vääristävä tukimuoto. Eräs jäsenvaltio totesi, että 25 % on liian korkea prosentti.

Lisäksi useammassa puheenvuorossa korostettiin epäsuotuisten alueiden tukea. Muutama jäsenvaltio näki, että ANC-tuen ei saisi olla pakollinen jäsenvaltioille.

Jäsenvaltiot korostivat, että tulevassa CAP:ssa pitää erityisesti panostaa sukupolvenvaihdoksiin ja **nuorten viljelijöiden** tukemiseen. Muutama jäsenvaltio nosti esiin, että eivät kannata eläkeläisten poissulkemista DABIS-tuesta. Eräs jäsenvaltio totesi, että tähän ei ole varaa nykyisessä tilanteessa.

Muutama jäsenvaltio painotti, että kansallisen **osarahoituksen** lisääminen voi lisätä häiriöitä sisämarkkinoilla. Puheenvuoroissa nostettiin esiin, että osarahoitusta ei saisi olla keskeisimmissä CAP:n tukimuodoissa.

Ympäristö- ja ilmastotoimet nähtiin muutamassa puheenvuorossa tärkeinä ruokaturvankin edistäjinä. Investoinnit nähtiin myös tärkeinä. Eräs jäsenvaltio totesi, että investoinnit maaseudun muihin yrityksiin, kuten elintarvikejalostusta harjoittaviin yrityksiin ovat tärkeitä.

Muutamat jäsenvaltiot nostivat merentakaisten alueiden tuen esiin ja kokivat, että komissio ei korosta asiaa ehdotuksissaan tarpeeksi.

Muutamat jäsenvaltiot nostivat myös asetuksen muita substanssiasioita esiin, kuten esimerkiksi kasteluinvestointien mahdollistamisen. Lisäksi korostettiin sujuvaa siirtymää uudelle kaudelle ja tarpeeksi aikaa rakentaa tarvittavat IT-järjestelmät. Puheenvuoroissa korostui myös yksinkertaistamisen tärkeys. Eräässä puheenvuorossa todettiin, että uusi rakenne ei välttämättä yksinkertaista järjestelmää. Muutama jäsenvaltio korosti, että on tärkeää määritellä viljelijän määritelmä mahdollisimman selkeästi.

Muutamassa puheenvuorossa todettiin, että politiikan markkinasuuntautuneisuus on edelleen tärkeää. Eräässä puheenvuorossa todettiin, että markkinasuuntautuneisuus ei heijastu tarpeeksi komission ehdotuksessa.

Vastauksena puheenjohtajan **toiseen kysymykseen** jäsenvaltiot näkivät komission varautumisehdotuksen sinänsä kannatettavana, mutta moni korosti joustavuutta ja pyysi myös komissiolta lisäselvitystä. Eräässä puheenvuorossa todettiin, että varautuminen nojaa vahvaan ja monipuoliseen tuotantorakenteeseen. Strategiset varastot voivat toimia systeemiä täydentävänä osasena, mutta ne on integroitava maatalouden markkinatoimiin, jotta ei aiheudu markkinaongelmia. Toisaalta taas korostettiin, että kyseessä ei saa nimenomaan olla markkinatoimi vaan viimesijainen varautumistoimi. Varastot saattavat helpottaa myös markkinakriiseissä ja auttavat hintapiikkien kanssa. Moni jäsenvaltio nosti myös esiin kansallisen varautumisjärjestelmänsä ja muutama korosti, että EU-rahoitus tässä yhteydessä on tärkeää. EU-tason koordinaatio on myös tärkeää, mutta on muistettava, että monet varautumiseen liittyvät tiedot ovat sensitiivisiä ja suojattuja. Eräs jäsenvaltio nosti esiin, että varautuminen ja varastojen ylläpito vaihtelee jäsenmaittain.

Suomen puheenvuorossa todettiin, että Suomen kansallinen kannanmuodostus on vielä kesken, joten kommentit ovat vasta alustavia. Suomi korosti, että jäsenvaltiot voivat tulevalla kaudella suunnata tukea erityisesti aktiivisen ruoantuotannon tukemiseen. Suomi nosti esiin, että pelkästään maatalousmaan tuotantopotentiaalin ylläpitämiseen tulisi ohjata vähemmän resursseja ja näiden alojen tukikelpoisuuskriteerit voisivat olla nykyistä tiukempia, WTO-säännökset huomioon ottaen. Suomi piti hyvänä, että pinta-alatukea (DABIS) voi eriyttää asetusluonnoksen mukaan erilaisten kriteerien perusteella. Suomen mielestä nämä voisivat olla vielä joustavampiakin jäsenmaille. Suomi nosti esiin, että DABIS-tuen hehtaarikohtainen haarukka 130–240 € voi johtaa Suomessa siihen, että joudutaan käyttämään aiempaa suuremman osan tuen kokonaisrahoituksesta tähän tukimuotoon, joka ei ole kovin hyvin kohdennettu. Suomi totesi yleisesti avoimen suhtautumisen tilakohtaiseen tukikattoon. On hyvä, että erilaiset kohdennetut tuet jäävät tukikaton ulkopuolelle. Myös nuorille viljelijöille kohdistettu pinta-alatuen lisä voitaisiin jättää tukikattolaskennan ulkopuolelle.

Suomi korosti, että tuotantosidonnaiset tuet ovat aktiivisen tuotannon tukemisen näkökulmasta keskeisiä. Tuotantoon sidottujen tukien euromäärä olisi tärkeä säilyttää nykyisellä tasolla. Suomi totesi myös, että ruokaturvaa vahvistetaan myös hyvin kohdennetuilla investointituilla. Lisäksi nuoriin viljelijöihin ja sukupolvenvaihdoksiin panostaminen on tärkeää, kuten komissio esittää. Samoin epäsuotuisten alueiden tuki on hyvin tärkeä tuotannon ylläpitämisen kannalta alueilla, joilla tuotanto-olosuhteet ovat haastavat. Suomi korosti myös, että jäsenmaille tulisi antaa enemmän joustoa siihen, mitä toimenpiteitä ne tulevat uudessa suunnitelmassa toimeenpanemaan. Esimerkiksi pakollinen tuki pienviljelijöille aiheuttaisi vain lisää hallinnollista taakkaa.

Suomi totesi toisen kysymyksen osalta, että on erinomainen asia, että komissio pyrkii vahvistamaan varautumista kaikissa jäsenmaissa ja lisäämään jäsenmaiden ja komission välistä koordinaatiota varautumisasioissa. Maataloustuotteiden varastointijärjestelmät mahdollisten poikkeustilanteiden varalle tulisi kuitenkin olla jäsenvaltioiden kansallisessa harkinnassa. Järjestelmien tulee olla vakaita ja pitkäjänteisiä, jotta erilaisiin tilanteisiin voidaan varautua. Varastojen hallinnoinnin tulee tietysti tapahtua markkinaperusteisesti ja aiheuttamatta häiriöitä.

Komissaari kiitti jäsenvaltioita näkemyksistä. Komissaari totesi, että monen puheenvuoron pituus indikoi, että asiassa on vielä paljon keskusteltavaa. Monen jäsenvaltion toive lisäjoustosta jäsenmaille on komissaarin mukaan ristiriidassa sen kanssa, että moni korostaa, että politiikkaa ei saisi uudelleen kansallistaa. Komissaari totesikin, että vielä tarvitaan työtä, että nämä kaksi tavoitetta voidaan yhteensovittaa: joustavuus ja se, että ei menetetä C-kirjainta CAP:sta. Komissaari totesi, että monessa puheenvuorossa korostettiin ennustettavuutta. Tässä esimerkiksi investoinnit ovat tärkeitä ja tähän liittyy myös komission ehdotus maaseututoimenpiteiden omasta tavoitteesta eli nk. ”rural target”. Ehdotus liittyy myös POSEI-asiaan. Maaseututavoite auttaa pitämään maaseutualueita houkuttelevina. Komissaari viittasi ”right to stay” -periaatteeseen. Komissaarin mukaan myös elintarvikkeiden jalostaminen on mukana myös tässä tavoitteessa.

Komissaari totesi, että osa jäsenvaltioista kannatti tuotantoon sidotun tuen vahvistamista, osa taas ei. Toisaalta rahat nimenomaan kohdentuvat aktiivisille tuottajille ja antaa mahdollisuuden kohdentaa tukea erityisesti sitä tarvitseville. Komissaari totesi DABIS-tuesta, että tukikatosta ja degresiivisyydestä huolimatta raha pysyy jäsenvaltioilla ja sen voi ohjata uudelleen esimerkiksi tuotantoon sidottuun tukeen, epäsuotuisten alueiden tukeen tai investointeihin. Komissaari nosti lopuksi myös politiikan yksinkertaistamisen ja viittasi saavutettuun sopuun Omnibus-paketista. Komissaari totesi, että hän on saanut eniten palautetta ehdollisuuden monimutkaisuudesta. Nyt komission ehdotuksessa näitä on muutettu ja se on selkeä yksinkertaistamisehdotus. Komissio totesi, että on luottavainen, että yhdessä lainsäätäjien kanssa rakennettaan vahva ja yksinkertainen kokonaisuus.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla, että jäsenvaltiot ottivat tiedoksi komission vastikään antaman ehdotuksen uuden kauden lainsäädäntökokonaisuuteen liittyviin täsmennyksiin. Moni jäsenvaltio painotti, että maatalouden tulotuki pitäisi kohdentaa sellaisille viljelijöille, jotka saavat suurimman osan tuloistaan maataloudesta. Toisaalta on tärkeää muistaa myös osa-aikaiset viljelijät. Jäsenvaltiot tukivat laajasti laajempaa joustoa jäsenvaltioille kohdentaa ja toimeenpanna maatalouden

tulotukea. Moni jäsenvaltio oli kriittinen pakollista tukikattoa ja degressiivisyyttä kohtaan. Suurin osa jäsenvaltioista oli sitä mieltä, että ehdotukset varautumiseen liittyen eivät riskeeraa politiikan markkinasuuntautuneisuutta. Puheenjohtaja totesi, että temaattiset keskustelut CAP:sta jatkuvat ja seuraavassa neuvostossa keskitytään erityisesti yksinkertaistamiseen ja innovaatioihin.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

4. **Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset, mukaan lukien EU:n ja Ukrainan suhteiden tiivistäminen (15052/25, 14726/25) (Uusivirta)**
   Komission tiedotusasia
   Keskustelu

Puheenjohtaja totesi kauppakysymyksissä paljon tapahtuneen sitten edellisen maatalousneuvoston keskustelun. Toivoo keskustelua etenkin EU:n ja Ukrainan kauppasuhteesta.

Komissaari Hansen antoi päivityksen kauppaan liittyvistä maatalouskysymyksistä ja EU:n ja Ukrainan suhteiden tiivistämisestä. On tarjottava talouden toimijoille, ml. viljelijöille, vakaa toimintaympäristö ja maksimoitava kaupankäyntimahdollisuudet. Tässä vientimarkkinoiden hajauttaminen ja tuontiriippuvuuksien vähentäminen on keskeistä. 2024 maatalousvienti kasvoi kaksi kertaa nopeammin suosituimpien kumppaneiden kuin muiden kumppaneiden kanssa. Komissio haluaa säilyttää positiivisen kauppataseen maataloussektorilla. Tammi-heinäkuussa 2025 EU:n kaupan ylijäämä sektorilla oli 26,5 mrd EUR. Komissaari Hansen on juuri tehnyt vienninedistämismatkan Brasiliaan, jonka päätavoite oli avata kauppamahdollisuuksia maatalous- ja ruokasektorille. Saatiin Brasiliassa sopimus lisämarkkinapääsystä EU-tuotteille: eläinperäisten ja kasviperäisten tuotteiden osalta pitkä neuvottelu saatiin päätökseen (esim. salottisipulit pääsevät paremmin markkinoille). Seurataan tiiviisti, että sopu Brasilian kanssa saadaan käytäntöön. Seuraava komissaarin korkean tason vienninedistämismatka on 2026 alussa Thaimaahan. Komissaari toivoo ministereitä aktivoimaan yrityksiään osallistumaan matkalle. Merkittävimmät kehityskulut kauppaneuvotteluissa. *Indonesian* kanssa neuvottelut sopimuksesta saatiin maaliin 25.9. Maitotuotteet, elintarvikejalosteet, hedelmät jne. saavat vientimahdollisuuksia samalla kun on suojattu EU:n maantieteellisiä merkintöjä ja yksinkertaistettu SPS-prosesseja ja lisenssejä. DCFTA-sopimukset astuneet voimaan *Moldovan* (29.10) ja *Ukrainan* (4.10) kanssa. Komissio seuraa aktiivisesti, ettei markkinahäiriöitä synny näistä sopimuksista ja että varmistetaan tuotantostandardien noudattaminen 2028 mennessä Moldovassa ja Ukrainassa. *Yhdysvaltain* kanssa yritetään laajentaa sopimuksen kattavuutta ja parantaa markkinoillepääsyä maataloustuotteille ja yritetään taata vakaa kauppasuhde USA:n kanssa. Monitoroidaan tarkasti USA:n tuotteiden tuloa EU:n markkinoille, kun EU:n myönnytykset astuvat voimaan. Lisäksi tarkastellaan muiden tuotteiden lisäämismahdollisuutta alentaa tariffeja. EU:n standardeista ei tingitä. *Mercosur* väliaikainen sopimus ja kumppanuussopimus ovat EP:n ja neuvoston käsittelyssä. Väliaikainen sopimus voisi menettelyiden kestosta riippuen astua voimaan 2026. 8.10 ehdotettu Mercosur osalta herkkien sektoreiden suojatoimia: kokonaisvaltainen suoja kaikille EU:n maataloussektorin herkkyyksille. *Intian* kanssa neuvotellaan ja yritetään päästä sopuun vuoden loppuun mennessä. Edelleen pusketaan lisää markkinoiden avaamista Intiaan suojaten herkkiä sektoreitamme. *Riisintuottajien* yhteistyöstä komissio on perillä ja tuntee sektorin haasteet (alhainen maailmanmarkkinahinta). Riisiä komissio pitää aina herkkänä tuotteena vapaakauppaneuvotteluissa. *EU:n yleistä tullietuusjärjestelmää* koskevissa neuvotteluissa komissio tukee puheenjohtajaa. *Kiinan sianlihapolkumyyntitutkinnoissa* komissio pitää EU:n tuottajien puolia. Komissio pitää polkumyyntitulleja perusteettomina kostotoimina. KOM mielestä onkin tärkeää pitää EU:n rintama yhtenäisenä, kun neuvotellaan näistä. Komissio on jo ryhtynyt maidon ja brandyn osalta WTO:ssa toimiin Kiinaa vastaan ja harkitsee nyt, onko myös sianlihan osalta ryhdyttävä vastaaviin toimiin.

Italia kertoi isännöineensä 12–14.9 **riisintuottajien konferenssin**: ’*International Rice Festival’*. Yhdeksän EU-jäsenvaltion korkean tason edustus, KOM korkean tason edustus ja FAO-varapääjohtaja. Huolena on kasvava tuonti vähiten kehittyneistä maista, joilla on suotuisa kohtelu tariffien osalta (*Everything but Arms)*, vaikka ne eivät noudata samoja tuotantostandardeja. EU:n yleinen tullietuusjärjestelmä

pitäisi suojata paremmin riisisektoria. Tilaisuuden yhteydessä annettiin yhteinen kommunikea, joka korostaa vastavuoroisuutta kauppapolitiikassa, uutta tieteellistä tietoa, vahvaa tulevaa yhteistä maatalouspolitiikkaa ja *'EURice*'-riisintuottajamaakoalition perustamista. Riisintuottajat tukivat Italian puheenvuoroa. EU:n yleistä tullietuusjärjestelmää koskevia neuvotteluita kommentoivat pari jäsenvaltiota. EU:n ei pitäisi yhden merkittävän jäsenvaltion mukaan poistaa kauppaetuja kyseessä olevilta jäsenmailta ennakoimattomasti eikä muutoin kuin poikkeustapauksissa. Toisaalta nykyinen järjestely nähtiin myös ongelmana riisintuottajille.

Kiinan polkumyyntitutkinnan ja -tariffit sianlihalle nostettiin esiin huolena viitisentoista jäsenvaltion taholta. Jäsenvaltiot ovat huolissaan Kiinan määrittämien tariffien tasojen voimakkaasta vaihtelemisesta yrityksittäin, mikä kohtelee jäsenmaita todella eriarvoisesti. Kiinan polkumyyntitariffit vaarantavat näiden jäsenmaiden mukaan EU:n yhtenäisyyden ja solidaarisuuden. Näiden jäsenmaiden joukosta kehotettiin voimakkaaseen EU-diplomatiaan, vaikutusten tasaamiseen jäsenmaiden kesken ja mahdollisiin kriisitoimiin suurimmista vaikutuksista kärsiville jäsenvaltioille. Kiinan osalta nousi esiin myös huolia alkoholijuomien ja maitotuotteiden osalta.

Merkittävä joukko jäsenvaltioita (ml. Suomi) korosti, että **Ukrainan** ja EU:n välinen yhteistyö, DCFTA-sopimus ja kauppa vahvistavat sekä Ukrainaa että EU:ia. Jotkut huomioivat myös, ettei markkinoiden avaaminen ole johtanut merkittäviin ongelmiin, vaikka tilannetta toki pitää edelleen seurata. Nämä jäsenvaltiot katsoivat, että päivitetty DCFTA-sopimus kannustaa Ukrainaa EU:n tuotantostandardien saavuttamiseen ja jotkut mainitsivat toimiaan Ukrainan auttamiseksi standardien saavuttamiseksi. Toisaalta jotkut, etenkin Ukrainan rajan tuntumassa sijaitsevat, jäsenvaltiot kantoivat huolta Ukrainan tuonnin vaikutuksesta maataloustuotteiden markkinoihin EU:ssa. Jotkut näistä jäsenvaltioista pitivät Ukrainan DCFTA-sopimuksen suojatoimia EU-tuottajille riittämättöminä.

Vastavuoroisuusperiaatetta tuotantostandardeissa ja suojalausekkeita kauppasuhteissa kannatti joukko merkittäviä jäsenvaltioita, jotka korostivat herkkää tasapainoa kauppasopimusten ja EU:n herkkien sektoreiden tuotannon suojaamisen välillä. Nämä jäsenvaltiot korostivat säännöllisesti toistuvaa arviointia kumulatiivisista vaikutuksista. Myös rahallisen kompensaatiot EU:n toimesta kauppasopimuksen vaikutuksista kärsiville viljelijöille nousivat esiin. Näiden jäsenvaltioiden joukosta korostettiin, että MERCOSUR-sopimukseen liittyy edelleen huolia. Yhden merkittävän jäsenvaltion mukaan tarvitaan tuotantostandardien ja alasektoritason tarkasteluja ennen kuin voidaan Mercosur-sopimus hyväksyä. Yksi jäsenvaltio toivoi feta-juustolle suojaa Intia- ja Australia-sopimuksissa.

Kauppasopimuksiin myönteisesti suhtautuvien maiden joukko (ml. Suomi) sen sijaan oli tyytyväinen, että komissio aktiivisesti neuvottelee uusia kauppasopimuksia kolmansien maiden kanssa. Näiden maiden toivottiin, että prosessit MERCOSUR-sopimuksen ja/tai Meksiko-sopimuksen voimaan saattamiseksi saadaan ripeästi eteenpäin (ml. Suomi). Lisäksi kehotettiin EU:ia aktiiviseen monenkeskisen kauppayhteistyön edistämiseen (ml. Suomi). Näidenkin maiden joukosta toivottiin kuitenkin, että komissio seuraa sopimusten vaikutuksia maatalousmarkkinoihin ja ryhtyy tarvittaessa markkinoita tasapainottaviin toimenpiteisiin (ml. Suomi). Markkinoillepääsykysymysten osalta Suomi nosti myös esiin huolen Indonesian tiukentuvista halal-vaatimuksista.

Yhdysvaltoja pidettiin tärkeänä kauppakumppanina ja kauppasuhteen vakautta haluttiin vaalia. Viinin, alkoholijuomien ja/tai etikan osalta pitää turvata jatkossakin markkinoillepääsy.

Puolitusinaa jäsenvaltiota (ml. Suomi) nosti esiin tarpeen korottaa tuontitariffeja **Venäjältä ja Valko-Venäjältä** tuotavien elintarvikkeiden, lannoiteraaka-aineiden ja kalataloustuotteiden osalta.

Ongelmissa olevia sektoreita nostettiin myös esiin. Sokeri on nyt tällainen kahden jäsenvaltion mukaan: hinnat ovat nyt erittäin alhaalla ja 10–20% laskua odotetaan. Tarvitaan välittömiä toimia sokerisektorille. Perunasektori on toinen ongelmissa oleva sektori, jolle Yhdysvaltain tuonti on ongelma. Maitotuotesektorilla on globaalisti tuotettu enemmän maitoa kuin tavallisesti, mikä on johtanut globaalien hintojen alentumiseen, jolloin tuonti voi kasvaa.

Hiilirajamekanismin vaikutuksesta lannoitteiden hintoihin oltiin huolissaan. Päästökaupan ilmaisjakelun loppuminen samaan aikaan nähtiin tuovan lisäpainetta.

Myös **metsäkatoasetus** nähtiin muutaman jäsenvaltion toimesta kauppaa hankaloittavana elementtinä, jota pitäisi yksinkertaistaa.

Komissaari Hansen korosti, että kauppa on merkittävä tekijä EU:n maataloussektorin vaurauden ja resilienssin rakentamisessa. Komissio on jatkossakin sitoutunut vapaakauppaan ja sääntöperusteiseen toimintaan. Komissio on sitoutunut vähentämään kriittisiä riippuvuuksia. Komissio käyttää tarvittaessa puolustuksellisia kauppatoimia.

KALASTUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

5. **Neuvoston asetus Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuosiksi 2026, 2027 ja 2028 (14667/25, 12815/25 + ADD 1-2) (Ratasvuori)**
   Komissio esittelee
   Keskustelu

6. **Neuvoston asetus Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2026 (14668/25, 13077/25 + ADD 1) (Ratasvuori)**
   Komissio esittelee
   Keskustelu

Komissaari Costas Kadis esitteli komission ehdotukset ja rannikkovaltioneuvottelujen tuloksia. Komission ehdotukset seuraavat tieteellistä neuvoa. Valitettavasti rannikkovaltioneuvotteluissa on ollut haasteita. EU:ta ei yhä ole tunnistettu atlanto-skandisen sillin osalta rannikkovaltioksi ja valkoturskan jakomenettelyissä ei nähty edistymistä. Venäjän vaikutus on johtanut Koillis-Atlantin kalastuskomission (NEAFC) heikkenemiseen. Meneillään on myös neuvottelut Yhdistyneen kuningaskunnan ja Norjan kanssa. Välimerellä ja Mustallamerellä komission esitys seuraa edellisiä vuosia. Espanjassa pidetyssä Välimeren yleisessä kalastuskomission (GFCM) kokouksessa tehtiin tärkeitä päätöksiä kestävän kalastuksen hallinnoinnin vahvistamiseksi. Monet kalakannoista on kuitenkin vielä huonossa kunnossa ja kompensaatiotoimia on jatkettava. Myös Mustallamerellä on otettu askeleita eteenpäin. Komissio täydentää esityksiään marraskuun lopulla epävirallisella asiakirjalla.

Seitsemäntoista jäsenvaltiota toi esille kalastusmahdollisuuksiin liittyviä painopisteitään. Monet puheenvuoroista olivat hyvin yksityiskohtaisia ja teknisiä. Lähes kaikki olivat huolissaan kolmansien maiden laittomasta kalastuksesta ja vastuuttomasta toiminnasta. Monet Välimeren maista huomauttivat, että kalastusmahdollisuuksien päättämisessä pitäisi olla joustavuutta, etenkin pienimuotoisen sekakalastuksen osalta. Myös Pohjanmeren monivuotista suunnitelmaa pidettiin joustamattomana. Yleisesti ottaen tieteelliseen tietoon perustuvaa päätöksentekoa pidettiin tärkeänä. Yksi jäsenvaltio aikoo vedota Haagin preferenssiin, kaksi jäsenvaltiota kertoi vastustavansa kyseisen menettelyn soveltamista.

Komissaari totesi loppuun kuunnelleensa ministerien puheenvuoroja tarkkaan. Erityisesti komissaari huomioi pyynnön käyttää kaikkia mahdollisia työkaluja rannikkovaltioneuvotteluissa (tällä viitattiin markkinatoimiin kolmansia maita kohtaan). Komissaari totesi komission käyttävän kaikkia mahdollisia joustavuuksia mutta ei kalakantojen kustannuksella. Komissio aikoo kehittää Välimeren kompensaatiomekanismia ja puolustaa EU:n intressejä sinievätonnikalan osalta.

Neuvosto otti tiedoksi komission esityksen ja käydyn keskustelun. Kalastusmahdollisuuksista pyritään yhteisymmärrykseen joulukuun maatalous- ja kalastusneuvostossa.

Muut asiat

7. Maatalous

a) Käsiteltävinä olevat säädösehdotukset

Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus, jossa otetaan paremmin huomioon tulevat haasteet (14843/25)

Italian tiedotusasia, jota Bulgaria, Portugali, Puola, Slovakia, Tšekki ja Unkari tukevat

Asia käsiteltiin kohdan 3 yhteydessä.

b) EU:n riisialan tulevaisuus: yhteinen strategia – ministerikokous (Vercelli, 12.–14. syyskuuta 2025) (15328/25)
Italian tiedotusasia

Asia käsiteltiin kohdan 4 yhteydessä.

c) Eurooppalaista sianlihaa koskeva Kiinan polkumyyntitutkimus – Tarvitaan tasapuoliset toimintaedellytykset (15324/25)
Belgian tiedotusasia

Asia käsiteltiin kohdan 4 yhteydessä.

d) Kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevat tilastot (maatalouden tuotantopanoksia ja tuotoksia koskevien EU:n tilastojen mukaan) (15297/25) (Fallenius)
Saksan tiedotusasia, jota Luxemburg tukee

Saksa esitteli tiedotusasiansa. Saksa haluaisi lykätä asetuksen koskien maatalouden tuotantopanoksia ja tuotoksia koskevia tilastoja eli ns. SAIO-asetuksen (EU) 2022/2379 toimeenpanoa. Asetus edellyttää entistä tarkempaa tietoa kasvinsuojeluaineiden käytöstä vuodesta 2028 eteenpäin. Saksan mukaan tiedon kerääminen viljelijöiltä tehokkaalla tavalla on haaste ja yhteensovittaminen esimerkiksi maatalouden valvontoihin on haastavaa, sillä tilastointiin liittyvässä tiedonkeruussa ei käytetä riskiperusteisuutta, muuten otos ei ole edustava. Vaihtoehtoiset keräykset saattavat taas johtaa päällekkäisiin kyselyihin maatiloille. Hallinnollista taakkaa lisäisi myös komission suunnittelema listauksen pidentäminen koskien eri kasvilajikkeita, joista olisi kerättävä tietoa. Saksa viittasi puheenvuorossaan myös komission komiteassa käsiteltyyn täytäntöönpanoasetukseen, jolla lykätään kasvinsuojeluaineiden sähköisen kirjanpidon pakollista toimeenpanoa vuoden 2026 alusta vuoteen 2027. Saksa korosti, että SAIO-asetuksen toimeenpano pitää tehdä mahdollisimman yksinkertaisella tavalla ja ehdotti vuoden siirtymäaikaa, aina vuoden 2029 alkuun, kasvinsuojeluaineiden tilastojen toimittamiseen.

Komissaari Hansen vastasi Saksalle lyhyesti. Komissaarin mukaan kasvinsuojeluaineiden elektronisen kirjanpidon toimeenpanon lykkäys on selkeä helpotus jäsenvaltioiden hallinnolliseen taakkaan. Komissaari totesi myös, että SAIO-asetuksessa on sinänsä joustoa. Komissaari lupasi välittää tiedon kollegoilleen Saksan tiedotusasiasta.

Yhteensä 12 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron asiassa. Kaikki korostivat tarvetta asetuksen yksinkertaisempaan ja tehokkaampaan toimeenpanoon. Moni oli samaa mieltä myös siitä, että kasviluettelua ei saa pidentää.

Suomi kannatti puheenvuoroosaan Saksan aloitetta ja totesi, että SAIO-asetusta valmisteltaessa oletettiin, että tarvittavat kasvinsuojeluaineiden käytön lähtötiedot saataisiin lakisääteisestä hallinnollisesta rekisteristä. Nyt kun velvoitetta hallinnollisen rekisterin perustamiseen ei ainakaan toistaiseksi ole, tilanne on muuttunut oleellisesti. Suomi totesi myös, että vuoden 2028 tiedonkeruun jääminen pois pienentäisi kustannuksia. Tämä olisi hyvä asia varsinkin, kun tilaston tuotannon kustannukset

saattavat hallinnollisen rekisterin puuttuessa olla ennakoitua suuremmat. Tiedonkeruun myöhentäminen antaisi jäsenmaille lisää aikaa valmistautua vuosittaisen tilastoinnin aloittamiseen.

Kalastus

e) Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yksinkertaistamista koskeva pyyntö (15235/25) (Ratasvuori)
Suomen tiedotusasia, jota Bulgaria, Espanja, Irlanti, Kroatia, Liettua, Ranska, Saksa ja Viro tukevat

Suomi esitteli asian tuoden esille, että monella muulla eri politiikkalohkolla on jo nähty yksinkertaistamispaketteja. Kalatalousalan sääntelyn monimutkaisuus on hidastanut alan uusiutumista ja heikentänyt sen kilpailykykyä. Siksi on tarpeen yksinkertaistaa Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston sääntelyä. Suomi totesi nykyisten rahoitukseen liittyvien rajoitusten estävän investointeja turvallisuuteen ja energiasiirtymään sekä vaikeuttavan kalastuksen sukupolvenvaihdoksia ja uusien kalastajien alalle tuloa. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston toimeenpano jatkuu vuoteen 2029, joten sääntelyn muuttaminen on ajankohtaista. Muutokset rahoituslainsäädäntöön mahdollistaisi EU:n yhteisen kalastuspolitiikan keskeisimpien tavoitteiden tehokkaamman edistämisen. Suomi kertoi lisäksi osana Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuutta järjestetystä kansainvälisestä kalastusalan energiasiirtymäkonferenssista, jossa korostettiin sääntelyn yksinkertaistamisen merkitystä. Suomi toivoi, että komissio ottaa viestin vakavasti ja sisällyttää kalatalouden sääntelyn yksinkertaistamisen tuleviin aloitteisiin.

Seitsemäntoista jäsenvaltiota tuki ajatusta yksinkertaistamisesta (Espanja, Belgia, Liettua, Irlanti, Kreikka, Bulgaria, Latvia, Kroatia, Saksa, Puola, Alankomaat, Malta, Ranska, Viro, Portugali, Italia, Slovenia). Ainoastaan Ruotsi ei ollut kovin innostunut asiasta, vedoten siihen, että heillä on pieni rahoitusohjelma, joka on jo melkein täysin sidottu. Ruotsikin kuitenkin näkee energia siirtymän edistämisen tärkeänä mutta vasta tulevalla rahoituskaudella. Yksinkertaistamista tukevien jäsenvaltioiden painotuksissa oli eroja. Monet kokivat tärkeäksi nimenomaan pienimuotoisen kalastuksen tukemisen, fossiilisista polttoaineista irtautumisen ja sukupolven vaihdokset. Muutama jäsenvaltio huomautti, että tulisi keskustella siitä, miten voidaan kehittää myös isompia aluksia ja helpottaa laivaston uudistamista, eikä painottaa pelkästään pienimuotoisen kalastuksen edistämistä. Muutama jäsenvaltio nosti esille, että myös kalastuskapasiteetin määritelmää tulisi muuttaa. Yksi jäsenvaltio toivoi yksinkertaistamista myös vesiviljelyn tukemiseen.

Komissaari kertoi Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston täytäntöönpanon olevan painopiste. Varoista on nyt sidottu noin 37 prosenttia. Komisaari tarkastelee asiaa ja kertoi olevansa avoin keskustelemaan asiasta lisää. Laivaston modernisoinnin ja vähähiilistymisen pullonkaulojen eteen tehdään töitä. Muutokset eivät kuitenkaan saa johtaa kalastuskapasiteetin kasvuun. Energia siirtymän tukeminen on tärkeää ja kaikkia mahdollisuuksia tulee tarkastella, mukaan lukien kansallisen rahoituksen lisäämistä. Komissio on myös valmis auttamaan jäsenvaltioita rahoitusvälineiden käyttöönotossa.

Neuvosto otti tiedoksi Suomen tiedotusasian ja siitä käydyn keskustelun.

f) Yhteisen kalastuspolitiikan tarkistamista koskeva pyyntö (15236/25) (Ratasvuori)
Espanjan esittämä tiedotusasia Alankomaiden, Belgian, Espanjan, Irlannin, Italian, Kroatian, Latvian, Liettuan, Portugalin, Puolan, Ranskan, Suomen ja Viron puole

Belgia esitteli asian kertoen yhteisen kalastuspolitiikan tuoneen monia hyötyjä, kuitenkin reilussa kymmenessä vuodessa ympäristö on merkittävästi muuttunut, eikä politiikka enää vastaa todellisuutta. Uudistus on siis tarpeellinen ja kiireellinen. Ensinnäkin laivaston uudistaminen vaatii

kalastuskapasiteettisääntöjen muuttamista. Toiseksi tarvitaan taloudellista vakautta joustavien monivuotisten suunnitelmien avulla. Purkamisvelvoitteen sääntöjä tulisi uudistaa alhaalta ylöspäin – lähestymistavalla. Suhteet kolmansien maiden kanssa tulisi myös ottaa paremmin huomioon. Belgia aikoo muutaman muun jäsenvaltion kanssa toimittaa yksityiskohtaisen epävirallisen asiakirjan, jossa on yksityiskohtaisesti kuvattu miten yhteisen kalastuspolitiikan uudistus tulisi toteuttaa.

Kolmetoista jäsenvaltiota esitti asiaa tukevan puheenvuoron tuoden esille muutoksia ympäristössä ja alan tarpeita (Espanja, Ranska, Irlanti, Alankomaat, Portugali, Kreikka, Liettua, Latvia, Kroatia, Puola, Malta, Viro ja Italia). Puheenvuoroissa nousi esille muun muassa ilmaston muutoksen ja saalistajien vaikutukset kalakantoihin sekä geopoliittinen tilanne ja tarve ruokaturvan vahvistamiselle. Yhteistä kalastuspolitiikkaa pidettiin todellisuudesta irtaantuneena ja monimutkaisena.

Ruotsi esitti jälleen varovaisemman puheenvuoron painottaen, että on tärkeää odottaa yhteisen kalastuspolitiikan arvioinnin tuloksia ja keskittyä nykyisen politiikan täytäntöönpanoon. Ruotsi kuitenkin toivoi komission muuttavan tapaa, jolla tieteellistä neuvoa kalakannoista kysytään, jotta ilmaston muutos otettaisiin paremmin huomioon.

Komissaari kehui vierailleensa paljon eri jäsenvaltiossa ja tavanneensa eri sidosryhmiä. Vierailujen ansiosta komissaari on saanut hyvän kuvan alan haasteista ja kuullut monia ehdotuksia tilanteen parantamiseksi. Yhteisen kalastuspolitiikan (perusasetuksen) arviointi on meneillään ja sitä tehdään paremman sääntelyn periaatteiden mukaisesti. Arvioinnin tuloksia tullaan esittelemään Kyproksella keväällä 2026 järjestettävässä ministerikokouksessa. Komissaari totesi yhteistyön jatkuvan tällä saralla.

Neuvosto otti asian ja siihen esitetyt kommentit tiedoksi.

g) Tarve varmistaa riittävä tuki vesiviljelyalalle (15256/25)
Slovakian tiedotusasia, jota Kroatia, Slovakia, Tšekki ja Unkari tukevat

h) Kalastuskysymykset seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä: selkeä ja riittävä rahoitus yhteiselle kalastuspolitiikalle (YKP) ja eurooppalaiselle valtamerisopimukselle vuosiksi 2028–2034 (15326/25) (Ratasvuori)
Ranskan tiedotusasia

Slovakia ja Ranska esittelivät omat tiedotusasiansa, jotka käsiteltiin yhdessä, koska molemmat liittyivät tulevaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Slovakia nosti esille vesiviljelyn olevan sektori, jolla on mahdollisuus tuottaa korkealaatuista ruokaa ja luoda työpaikkoja alueille, joilla on muuten rajoitetut mahdollisuudet. Slovakia pelkää, että komission uusi rahoituskehysehdotus vähentää rahoitusta ja näin ollen vähentää myös Euroopan unionin ruokaomavaraisuutta. Ilman riittävää tukea vesiviljelyala ei pysty kasvamaan. Ranska totesi, että vesiviljelyn tukeminen on tärkeää ja että kalatalousalan rahoitus tulisi kokonaisuudessaan pitää ennallaan. Ranska myös painotti rahoitussääntöjen läpinäkyvyyttä.

Kahdeksantoista jäsenvaltiota piti puheenvuoron tukien molempia asioita (Belgia, Unkari, Liettua, Portugali, Bulgaria, Kroatia, Alankomaat, Malta, Irlanti, Romania, Tšekki, Kreikka, Latvia, Saksa, Italia, Suomi, Itävalta, Viro). Jäsenvaltiot pitivät rahoitusesitystä riittämättömänä ja toivoivat rahoituksen turvaamista erityisesti vesiviljelylle, prosessoinnille sekä kalastuksen valvonnalle ja tiedonkeruulle. Rahoitussääntöihin toivottiin myös selkeyttä.

Suomi esitti puheenvuorossaan tuen vesiviljelyn kehittämiselle osana kestävää ruokajärjestelmää. Suomi huomautti vesiviljelyllä olevan merkittävää potentiaalia parantaa unionin ruokaturvaa, edistää ympäristöhyötyjä ja luoda uusia innovaatioita. Suomi pitää välttämättömänä, että toimialan kehittämiseen voidaan tulevaisuudessa kohdentaa riittävästi rahoitusta. Suomi tuki tavoitetta varmistaa vesiviljelyn kilpailukyky, resilienssi ja pitkäjänteinen kehitys. Suomi kertoi myös jakavansa Ranskan esittämät huolet kalastuspolitiikan rahoittamiseen liittyen.

Komissaari kertoi, että komission puheenjohtajan ja parlamentin kanssa käytyjen neuvottelujen yhteydessä on selkeytetty kalataloudelle luvatun kahden miljardin osuuden laillista perustaa. Jäsenvaltiot voivat ja heidän myös oletetaan täydentävän kohdennettua osuutta. Kansallisten suunnitelmien hyväksyminen tammikuussa 2028 on komissiolle prioriteetti. Uudet mekanismit varmistavat, että rahoitus on entistä kohdennetumpaa. Komissaari myönsi vesiviljelyn olevan avain sektori ruokaturvan ja työpaikkojen luomisessa. Komissaari kehotti jäsenvaltioita suunnittelemaan strategisesti.

Neuvosto otti tiedoksi Slovakian ja Ranskan tiedotusasiat ja esitetyt kommentit.

Maatalous

i) Lainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskeva vuotuinen tilannekatsaus 2025 (eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvit ja kasvien terveys, elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus) (14737/25) (Hörman)
Komission tiedotusasia

Terveys- ja eläinten hyvinvoinnista vastaavana komissaarina Verhelyi esitteli ensimmäisen tilannekatsauksensa lainsäädännön yksinkertaistamisesta. Tämä edistymisraportti yksinkertaistamisesta, toimeenpanosta ja täytäntöönpanosta kattaa ajanjakson 1. tammikuuta – 31. heinäkuuta 2025 ja on toimitettu sekä Euroopan parlamentille että neuvostolle 30. syyskuuta 2025. Komissaarille on annettu tehtäväksi ajantasaistaa Euroopan terveysunioni monipuolistamalla toimitusketjuja, parantamalla pääsyä edistyneimpiin hoitoihin, vahvistamalla terveysjärjestelmien kilpailukykyä, kestävyyttä ja turvallisuutta sekä kehittämällä strategisia varastoja. Hän vastaa myös One Health -lähestymistavan edistämisestä, joka tunnistaa ihmisten, eläinten, kasvien ja yhteisen ympäristön välisen yhteyden. Tämä tehtävä tukee komission painopisteitä kahdella EU:n tärkeimmällä taloussektorilla – terveys ja elintarvikkeet.

Julkisen terveyden osalta komissio auttaa jäsenvaltioita hallitsemaan ja varautumaan kriiseihin, parantamaan kansanterveyttä ja terveydenhuollon saatavuutta sekä vahvistamaan terveysjärjestelmiä. Elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuuden osalta varmistetaan, että EU:n sääntöjä sovelletaan oikein, ja työskennellään niiden modernisoinnin ja yksinkertaistamisen eteen.

Raportti esittelee toimet, joita komissaari ja hänen hallinnonalansa ovat toteuttaneet komission yksinkertaistamisagendan ja sen toimeenpanoa ja yksinkertaistamista koskevan tiedonannon mukaisesti omilla vastuualueillaan. Yksinkertaistamisen osalta raportti antaa yleiskuvan viimeaikaisista, käynnissä olevista ja tulevista aloitteista.

Euroopan unionin toimilla täydennetään kansallisia politiikkoja ja varmistetaan korkea ihmisten terveyden suojelun taso sekä parannetaan kansanterveyttä. Tämä sisältää myös korkean eläinten ja kasvien terveyden sekä eläinten hyvinvoinnin suojelun tason ja sen, että elintarvikkeet ja rehut ovat turvallisia. Komissaari toteuttaa komission yksinkertaistamisagendaa muun muassa yksinkertaistamalla sääntelykehystä, mikä auttaa paremmin saavuttamaan politiikan tavoitteet. Tätä varten hän aikoo esittää elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuuden yksinkertaistamista koskevan omnibus-paketin vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä. Tavoitteena on lisätä elintarvike- ja rehualan sekä viljelijöiden kilpailukykyä ja vähentää tuotteiden markkinointilupiin liittyvää hallinnollista taakkaa – tinkimättä turvallisuudesta.

Lisäksi hän aikoo vuoden 2025 lopussa esittää ehdotuksen lääkinnällisiä laitteita koskevien sääntöjen tarkistamisesta, mikä edistää alan innovaatioita kohdennetun arvioinnin tulosten perusteella. Hänen yksikkönsä suorittavat myös arviointeja eläinten terveyttä koskevasta lainsäädännöstä ja biosidituotteita koskevasta asetuksesta. Lisäksi komissaari kuuntelee sidosryhmiä tässä yhteydessä ja harkitsee lisämahdollisuuksia yksinkertaistamiseen.

Komissio tukee jäsenvaltioita EU-lainsäädännön täytäntöönpanossa, puuttuu toimeenpanon puutteisiin, käynnistää strategisia aloitteita, kehittää digitaalisia ratkaisuja ja tekee yhteistyötä EU:n sääntelyvirastojen kanssa asioissa, jotka ovat suoraan merkityksellisiä EU:n kansalaisille ja yrityksille. Jotta EU:n terveys- ja elintarviketurvallisuussääntöjä sovelletaan ja pannaan täytäntöön, komissio tekee tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa erilaisten ennaltaehkäisevien ja korjaavien välineiden avulla. Säännöllinen seuranta ja vuoropuhelu vahvistavat EU:n kansanterveyttä ja elintarviketurvallisuutta koskevien sääntöjen ja standardien täytäntöönpanoa.

16 jäsenmaata piti aiheesta puheenvuoron, joissa kiitettiin komissaaria edistymisraportin esittelystä ja jo tehdyistä yksinkertaistamistoimista. Useissa puheenvuoroissa nostettiin esiin lainsäädännön kehittäminen, hallinnollisen taakan ja toimijoiden kustannusten vähentäminen EU:n elintarvikeketjun kilpailukyvyn kannalta. Erityisesti erilaisten lupa- ja hyväksyntämenettelyiden kehittämistä ja sujuvoittamista toivottiin, mutta samalla pitäen kiinni korkeasta terveysturvallisuudesta.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin tilannekatsauksesta ja komission työtä EU:n eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistamiseksi. On tärkeää edistää tuotantoeläinten hyvinvointia myös tilatasolla ja erityisen tärkeää on luoda tasavertainen toimintaympäristö koko EU:n alueella. Samalla on tärkeä varmistaa myös laajemmin tasavertaiset tuotantovaatimukset EU:n oman tuotannon ja kolmansista maista tuotavien elintarvikkeiden välillä. Lainsäädännön yhtenäisen toimeenpanon eteen tehty työ on myös todella olennaista. Suomalaisille sianlihan tuottajille on tärkeää sikojen hännäntypistystä koskevan lainsäädännön tehokas toimeenpano kaikissa jäsenvaltioissa. Puheenvuorossa kiitettiin komissiota työstä eläinkuljetusten parantamiseksi sekä uuden lainsäädännön valmistelussa että nykyisen lainsäädännön tehokkaamman toimeenpanon ja valvonnan edistämisessä. Lisäksi puheenvuorossa tuettiin sitä, että komissio jatkaa aktiivisesti koko ruokaketjun lainsäädännön kehittämistä ja yksinkertaistamista, tinkimättä terveysturvallisuudesta tai eläinten hyvinvoinnista. Puheenvuorossa mainittiin lopuksi, että ruokaketjun omnibus-pakettiin ja komission antaman Maatalouden ja ruoan vision henkeen sopisi hyvin esimerkiksi mekaanisesti erotetun lihan tarkastelu.

j) Kansainvälisten standardien laatiminen elintarvikeketjun alalla (15218/25) (Hörman)
Komission tiedotusasia

Komissaari Varhelyi esitteli asiakohdan komission laatiman tausta-asiakirjan pohjalta. EU osallistuu aktiivisesti kansainvälisten standardien laatimiseen Codex Alimentariuksessa, WOAH:ssa ja IPPC:ssä, jotka ovat WTO:n tunnustamia SPS-sopimuksen mukaisia järjestöjä ja standardiasettajia. Codex kehittää elintarvikestandardeja kuluttajansuojan ja reilun kaupan varmistamiseksi, ja EU on ollut sen täysjäsen vuodesta 2003. WOAH keskittyy eläinten terveyteen; EU ei ole jäsen, mutta tukee teknisesti ja taloudellisesti sekä osallistuu hallintouudistukseen vuosina 2025–2027. IPPC laatii kasvinsuojelustandardeja, ja EU on sopimuspuoli sekä rahoittaa hankkeita ja osallistuu alueellisesti EPPO:n kautta. EU toimii myös WTO:n SPS-komiteassa edistäen tieteeseen perustuvia toimenpiteitä ja edustaa unionia riitojenratkaisussa. Kansainväliset standardit ohjaavat EU-lainsäädäntöä ja helpottavat vientiä, minkä vuoksi EU ja jäsenvaltiot investoivat merkittävästi vaikuttaakseen globaalien sääntöjen kehittämiseen ja edistääkseen EU:n arvoja ja kilpailukykyä.

Neljä jäsenvaltiota piti aiheesta puheenvuoronsa, joissa kiitettiin komissiota selvityksestä ja sen aktiivisuudesta kansainvälisten järjestöjen työssä standardien valmistelussa. Kansainväliset standardit nähdään tärkeinä työkaluina sekä EU:n sisäisessä lainvalmistelussa että EU:n ja jäsenmaiden mahdollisuutena edistää EU:n näkemyksiä kansainvälisesti.

k) Euroopan rypäletuotantoa uhkaavat kasvinterveysriskit (15205/25)
Unkarin tiedotusasia Italian, Slovakian ja Tšekin tukemana

l) Pentastiridius Leporinus -hyönteisen aiheuttama uhka maanviljelylle ja vihannesviljelylle (15275/25)
Saksan tiedotusasia

m) Kasvinsuojeluaineiden käyttö EU:ssa (15274/25) (Pennonen)
Italian tiedotusasia Tšekin ja Unkarin tukemana

Asiakohdat k), l) ja m) käsiteltiin yhdessä.

Unkari esitti tiedotusasiansa ja kertoi, että tämän vuoden aikana viiniköynnösten kasvitauti Flavescence doree on yleistynyt Unkarissa. Unkari ilmaisi huolensa hyönteisten torjunta-aineiden saatavuuden heikkenemisestä. Unkarin mukaan hyväksyttyjen tehoaineiden määrä on vähentynyt voimakkaasti viime vuosikymmeninä, eikä markkinoilla ole tarjolla vaihtoehtoisia aineita sadon suojelemiseksi. Unkari pyysi komissiota laajentamaan vaihtoehtoisten tehoaineiden saatavuutta, mahdollistamaan satelliittikuvien käyttämistä, jotta voitaisiin havaita viinitarha-alueiden tuholaiset ja seurata hävittämistoimenpiteiden täytäntöönpanoa sekä maataloustukisääntöjen muuttamista joustavammaksi niiden viljelijöiden osalta, jotka soveltavat suojatoimenpiteitä.

Saksa esitteli oman julkilausumansa, jonka pääviesti oli tuhohyönteisen (Pentastiridius leporinus) levittämien bakteeripatogeenien leviäminen Saksassa. Tuhohyönteisen ja bakteeri-infektioiden lisääntyminen vaikuttaa tällä hetkellä eniten sokerijuurikkaisiin ja perunoihin, mutta muita tartunnan alaisia kasveja ovat porkkanat ja nauriit, punajuurikkaat, selleri, parsa, sipuli ja raparperi. Bakteeripatogeenien laukaisemilla taudeilla on valtava vaikutus kyseisten kasvien satoihin. Saksa tiedusteli muilta jäsenvaltioilta, ovatko ne kohdanneet samanlaisia tuhohyönteisen levittämiä bakteerituhoja ja millaisia toimenpiteitä on toteutettu näiden torjumiseksi.

Italia esitteli tiedotusasiansa ja totesi, että yhä useammat kasvinsuojeluaineiden tehoaineet eivät ole enää sallittuja Euroopan unionissa. Tämä johtaa Italian mukaan siihen, että samankaltaisten maatalous -, ilmasto - ja ympäristövyöhykkeiden viljelijöillä on käytössään hyvin erilaiset kasvinsuojeluvälineet, mikä johtaa eriarvoiseen kohteluun sisämarkkinoilla. Italia pyysi komissiota muuttamaan lainsäädäntöä, niin että yhdessä jäsenvaltiossa poikkeusoloissa hyväksyttyä kasvinsuojeluainetta voidaan yksinkertaistettuja menettelyjä noudattaen käyttää myös toisessa jäsenvaltiossa. Italia huomautti, että lainsäädäntöä voitaisiin muuttaa osana tuleva elintarvike- ja rehulainsäädännön yksinkertaistamista koskevaa Omnibus-pakettia.

Jäsenvaltiot osoittivat tukeaan Unkarille, Saksalle ja Italialle ja kiittivät tärkeiden asioiden esille nostamisesta. Moni jäsenvaltio korosti välttämättömyyttä tarkastella lainsäädäntöä suojeluaineiden osalta uudelleen. Lisäksi jäsenvaltiot totesivat, että nostettujen ongelmien ratkaisemiseksi tarvitaan tehokkaita työkaluja, nopeaa ja koordinoitua tiedonvaihtoa sekä mm. satelliittiteknologian hyödyntämistä.

Suomi totesi puheenvuorossaan, että kasvinsuojeluaineita koskeva lainsäädäntö perustuu yhden aineen tarkasteluun kerralla, mikä on hyvä turvallisuuden näkökulmasta. Toisaalta tämä on osasyy esille nostettuihin ongelmiin, koska tällä hetkellä ei oteta huomioon tietyn aineen kieltämisen mahdollista vaikutusta viljelyyn. Suomi kertoi olevansa kiinnostunut mahdollisista ratkaisuehdotuksista ja valmis keskustelemaan lainsäädännön muutoksista.

Komissaari Olivér Várhelyi totesi jäsenvaltioiden nostamien aiheiden olevan todella tärkeitä ja ajankohtaisia. Komissaari kertoi, että yksinkertaistamispaketti on tulossa ensi kuussa ja toivoi, että siitä voidaan keskustella lisää, kun se on hyväksytty. Komissaari totesi, että kasvipatogeenien leviäminen on huolestuttava ja EU:lla on useita ratkaisuja jäsenvaltioille. Komissaari kertoi, että hätätapauksissa jäsenvaltiot voivat myöntää lupia joillekin torjunta-aineille, joiden käyttöön on jo annettu lupa muissa jäsenvaltioissa. Lisäksi hätätilanteissa viljelijöiltä ei komissaarin mukaan viedä taloudellisia tukia, vaan nimenomaan tuetaan viljelijöitä esimerkiksi viljelmien uudelleen istuttamisessa. Komissaari kertoi, että joidenkin torjunta-aineiden poistaminen markkinoilta perustuu lainsäädännön mukaiseen

perusteelliseen riskinarviointiin. Lisäksi halutaan suojella kuluttajien terveyttä. Komissaari totesi myös, että jäsenvaltiot voivat käyttää satelliittikuvantamista tätä komissio on valmis ohjeistamaan.

Neuvosto otti tiedoksi jäsenvaltioiden ja komissaarin kommentit.

n) One Health -konferenssin tulokset (Kööpenhamina 5.-6. marraskuuta 2025) (15216/25) (Hörman)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja tiedotti tausta-asiakirjan mukaisesti Tanskan elintarvike-, maatalous- ja kalastusministerin 5.–6. marraskuuta 2025 Kööpenhaminassa järjestämästä kansainvälisestä One Health -konferenssista. Konferenssi järjestettiin yhteistyössä Maailman terveysjärjestön Euroopan alueellisen toimiston kanssa ja se oli osa Tanskan EU-neuvoston puheenjohtajuusohjelmaa ja siihen osallistui myös Tanskan kuningatar.

Konferenssin tavoitteena oli innostaa EU:n jäsenvaltioiden virkamiehiä ihmisten, eläinten ja ympäristön terveyden aloilta omaksumaan entistä integroidumpi One Health -lähestymistapa.

Konferenssin keskeiset havainnot olivat:

- One Health on olennainen perusta universaalien tavoitteiden saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi ympäristönsuojelun ja ilmaston (COP30), ihmisten, eläinten ja kasvien terveyden sekä elintarviketurvallisuuden osalta.
- Yhteistyö ihmisten, eläinten ja ympäristön terveyden sektoreiden välillä suunnittelussa ja toteutuksessa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on välttämätöntä. Kaikki sektorit ovat osa ratkaisua. Siilojen purkaminen, luottamuksen rakentaminen ja keskinäinen kunnioitus ovat ratkaisevia. Yhteistyö tulee nähdä mahdollisuutena, ei esteenä, ja taloudellisia kannustimia tulisi käyttää sen edistämiseksi.
- Paikallisyhteisöjen osallistaminen on tarpeen. Lapsia ja nuoria tulee kouluttaa, ja seuraavan sukupolven koulutuksessa tulee sallia sektorirajat ylittävä oppiminen.
- Tarvitaan viestintää ja hyvien esimerkkien esittämistä One Health -toimien vaikutuksista kaikilla sektoreilla, mukaan lukien yksityinen sektori, tutkimus ja kansalaisyhteiskunta. Tarvitaan lähettiläitä, jotka viestivät keskeiset havainnot yksinkertaisesti ja tehokkaasti yleisölle. on varmistettava avoimuus ja käytettävä kieltä, jota kaikki ymmärtävät.
- One Healthin tulevaisuus riippuu vahvasta osallistumisesta paitsi viranomaisilta myös tutkimusyhteisöiltä, jotka innovoivat; teollisuudelta, joka tuo ratkaisut käytäntöön, ja kansalaisyhteiskunnalta, joka varmistaa vastuullisuuden ja luottamuksen. Kaikkien sidosryhmien on toimittava yhdessä sen sijaan, että kilpailevat tai kyseenalaistavat faktoja.
- On muistettava taloudellinen ulottuvuus ja osoitettava, että investoinnit One Health -toimiin tuottavat tulosta.
- Teknisten ja organisatoristen järjestelmien integrointi on tarpeen, jotta tiedot, valvonta ja reagointimekanismit toimivat yhtenä kokonaisuutena.

Vastauspuheenvuorossaan komissaari Varhelyi kiitti Tanskaa konferenssin järjestämisestä. Komissaari korosti, että 75% ihmisten epidemioista on tällä hetkellä zoonoottisia. Tautipurkausten ja epidemioiden ennaltaehkäisy on aina merkittävästi halvempaa kuin toimet epidemioiden puhjettua. Yhteistyötä, tiedottomista, tutkimusta ja parhaita käytäntöjä tarvitaan.

Suomen edustajat

Ministeri Essayah, ea Mattila, Kaila, Lampinen, Fallenius; Hirvonen, Kallio, Valonen, Hörman, Ratasvuori, Uusivirta, Pennonen

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -